

**EUROPESE
SOCIAAL-DEMOCRATEN:
VOORSTANDER VAN
DE EUROPESE GRONDWET**

**EUROPESE
SOCIAAL-DEMOCRATEN:
VOORSTANDER VAN
DE EUROPESE GRONDWET**

Richard Corbett, lid van het EP

De Europese grondwet is een grote verbetering ten opzichte van de bestaande verdragen.

De sociaal-democratische fracties in heel Europa zijn vóór de grondwet evenals de federatie van Europese vakbonden (ETUC) en talrijke organisaties die zich bezighouden met aangelegenheden op sociaal, milieu-, ontwikkelings- en consumentengebied of die zich inzetten voor de rechten van vrouwen, minderheden en kinderen. De sociaal-democraten staan voor de in de grondwet opgenomen waarden en doelstellingen.

De Europese grondwet bouwt voort op de resultaten van een halve eeuw Europese integratie.

- **Vrede:** na eeuwen van verwoestende oorlogen overheerst vreedzame samenwerking en stabiliteit op het Europese continent; de Europese Unie wil dit ook voor de toekomst zeker stellen.
- **Welvaart:** de economische ontwikkeling van Europa zou niet mogelijk zijn geweest zonder de huidige geïntegreerde economie; in het tijdperk van globalisering staan ons echter nieuwe uitdagingen te wachten.
- **Solidariteit:** gemeenschappelijk beleid en wetgeving op terreinen waar we allemaal baat hebben bij een Europese aanpak is van bijzonder groot belang voor het behoud van het Europese model dat naast de markt ook sociale en milieu aspecten centraal stelt.
- **Rechten van de burger:** de erkenning en bescherming van de rechten van individuele burgers zijn altijd kenmerkend geweest voor Europese Verdragen en krijgen in de nieuwe grondwet een nog centralere plaats.

Een sociale grondwet

Als sociaal-democratische fractie zijn wij bijzonder ingenomen met al die onderdelen van de grondwet waarvoor wij hebben gevochten. De wil om het Europese sociale model te verdedigen en te versterken gaat verder dan in de eerdere Verdragen. In de grondwet wordt gesproken over het creëren van een “sociale markteconomie” met “volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang”. “Bestrijding van sociale uitsluiting en discriminatie” en “bevordering van sociale rechtvaardigheid en bescherming” zijn prioriteiten. De Europese Unie is wettelijk verplicht zich in te zetten voor de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, de solidariteit tussen generaties en de bescherming van de rechten van het kind.

De lijst van waarden die alle lidstaten gemeen hebben en waarop de Unie is gegrondvest, is verder uitgebreid en omvat de beginselen van menselijke waardigheid, gelijkheid en bescherming van individuele minderheidsrechten, maar ook pluralisme, non-discriminatie, tolerantie, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van mannen en vrouwen.

Om dit kracht bij te zetten is er een verplichting tot sociale dialoog met vakbonden en werkgevers.

Bovendien is een Europese top voor groei en werkgelegenheid ingesteld, waaraan de sociale partners en regeringen deelnemen. Dit is waar Europa zich onderscheidt van het Amerikaanse model.

In een nieuw artikel in het Verdrag erkent de Europese Unie diensten van algemeen economisch belang, inclusief de wijze waarop zij worden georganiseerd en gefinancierd door de lidstaten, om ervoor te zorgen dat openbare diensten hun taken kunnen vervullen.

Een essentiële verbetering is de opname van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie in de tekst van het grondwettelijk verdrag. Dit Handvest is door alle regeringen van de lidstaten en door het Europees Parlement in 2000 goedgekeurd.

Hierin worden de civiele, economische en sociale rechten van het Europees burgerschap uiteengezet, waaronder het recht op eerlijke en correcte arbeidsomstandigheden, het recht op informatie en raadpleging van werknemers, het recht op collectieve arbeidsovereenkomsten en collectieve acties, inclusief stakingen, het recht op sociale zekerheid en sociale steun, het recht op gelijkheid van mannen en vrouwen en het recht op non-discriminatie.

Door de opname in de grondwet wordt het Handvest voor het eerst rechtsgeldig; het Europese Hof van Justitie en de rechtbanken van de lidstaten dienen dan ook toe te zien op de uitvoering. Het is uitsluitend van toepassing in het kader van EU-wetgeving (dus bindend voor de Europese instellingen en de lidstaten bij het uitvoeren van EU-wetgeving). De bestaande Europese sociale regelgeving rond werktijden, medezeggenschap, gelijke beloning en ouderschapsverlof zal worden verankerd in de vorm van grondrechten. Het Handvest kan ook gebruikt worden als handleiding voor toekomstige sociale wetgeving; voor het uitwerken van nieuwe voorstellen die de beginselen direct in praktijk omzetten.

Natuurlijk staat de grondwet nog voor talrijke andere zaken. Deze kunnen onder vier hoofdpunten worden samengevat: verantwoording, doeltreffendheid, rechten en transparantie.

1. Verantwoording

De grondwet zorgt allereerst voor betere democratische verantwoording, waardoor burgers meer controle krijgen op het optreden van de EU. EU-wetgeving zal vóór vaststelling eerst door de nationale parlementen worden bekeken. Goedkeuring van zowel de nationale regeringen (in de Raad) als het rechtstreeks gekozen Europees Parlement is vereist – een niveau van parlementaire controle dat in geen enkele andere supranationale of internationale structuur bestaat.

De voorzitter van de Commissie wordt gekozen door het Europees Parlement, waardoor een duidelijker verband ontstaat met de uitslag van de Europese verkiezingen.

In het kader van de nieuwe begrotingsprocedure moeten alle EU-uitgaven zonder enige uitzondering door zowel de Raad als het Europees Parlement worden goedgekeurd. Dit betekent dat alle uitgaven onder volledige democratische controle komen te staan. De gedelegeerde wetgevingsbevoegdheden van de Commissie vallen onder supervisie van het Europees Parlement en de Raad. Beide instellingen kunnen Commissiebesluiten, waartegen zij bezwaar aantekenen, blokkeren. Agentschappen, en in het bijzonder Europol, komen onder grotere parlementaire controle te staan. De Raad zal in het openbaar vergaderen en besluiten over EU-wetgeving.

2. Doeltreffendheid

Ten tweede krijgt de Europese Unie door de grondwet meer mogelijkheden om effectief op te treden op terreinen waar dat nodig is. Dat is vooral het gevolg van het feit dat bij besluitvorming in de Raad op veel meer gebieden met gekwalificeerde meerderheid zal worden besloten in plaats van met unanimititeit: een doorslaggevende factor, wil het functioneren van de uitgebreide Unie niet door veto's worden geblokkeerd.

De instellingen en procedures van de Europese Unie worden vereenvoudigd.

Bovendien is er meer ruimte voor flexibele regelingen voor het geval niet alle lidstaten bereid of in de gelegenheid zijn om bepaald beleid op hetzelfde moment uit te voeren.

De Europese Unie zal veel zichtbaarder worden en een grotere rol op het wereldtoneel gaan spelen, hetgeen alleen maar goed is voor de waarden waarvoor wij staan. De functie van Hoge Vertegenwoordiger voor het buitenlands beleid en de functie van Commissaris externe betrekkingen – twee functies die elkaar overlappen wat tot verwarring leidt – worden samengevoegd in één enkele functie: een Europese Minister van Buitenlandse Zaken. Deze kan namens de Unie krachtig optreden op gebieden, waarop de Unie een gemeenschappelijk standpunt inneemt.

3. Rechten

Ten derde, burgers krijgen meer rechten. Het Handvest van de grondrechten is opgenomen in de grondwet en de Europese Unie zal, net als de lidstaten, toetreden tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Hierdoor kan op de Europese Unie dezelfde externe controle worden uitgeoefend als op haar lidstaten.

De grondwet biedt individuele burgers veel meer mogelijkheden om het Europees Hof van Justitie in te schakelen om hun rechten te verdedigen.

Om de betrokkenheid van de burgers te vergroten biedt de grondwet de volgende mogelijkheid: één miljoen burgers uit verschillende lidstaten van de Europese Unie krijgen het recht voorstellen te doen over kwesties waarvoor zij een besluit van de Unie noodzakelijk achten.

De sociale partners worden rechtstreeks bij het wetgevingsproces betrokken en van belangenorganisaties en het maatschappelijk middenveld wordt inbreng verwacht over het beleid van de Europese Unie.

4. Transparantie

Ten slotte krijgt de burger hierdoor meer duidelijkheid over de aard en de doelstellingen van de Europese Unie. De ingewikkelde reeks Europese verdragen wordt vervangen door een enkel document waarin de doelstellingen van de Unie, haar bevoegdheden en haar grenzen, haar beleidsinstrumenten en instellingen worden uiteengezet.

Wetsbesluiten worden vereenvoudigd en verduidelijkt: Europese wetten en Europese kaderwetten vervangen het huidige palet aan besluiten (verordeningen, richtlijnen, kader-richtlijnen) en het taalgebruik wordt begrijpelijker.

De Europese Unie wordt verplicht de nationale identiteit van de lidstaten te eerbiedigen en de beginselen van gedelegeerde bevoegdheden (de enige bevoegdheden van de Europese Unie zijn die welke door de lidstaten zijn overgedragen), subsidia-riteit en proportionaliteit zijn hierin verankerd.

In de grondwet wordt duidelijk gesteld dat de Europese Unie stoelt op een reeks waarden die alle EU-landen gemeen hebben, namelijk eerbiediging van de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, inclusief de rechten van minderheden, evenals pluralisme, non-discriminatie, tolerantie, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van mannen en vrouwen.

Tegen deze achtergrond hebben de Europese sociaal-democraten besloten hun goedkeuring te geven aan de grondwet. Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat het een grote stap voorwaarts is naar een democratischer, efficiënter en sociaal Europa. De grondwet leidt tot een groot aantal verbeteringen in het functioneren van de Unie en verdient onze onverdeelde steun.

Richard Corbett is de coördinator van de sociaal-democratische fractie voor EU-constitutionele aangelegenheden. Hij is co-rapporteur (met Ínigo Méndez de Vigo) voor het verslag over het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa in de Commissie constitutionele zaken.

www.socialistgroup.org